

WIJZIGING DECREET COMPLEXE PROJECTEN

Advies van de Mobiliteitsraad van Vlaanderen en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen,
Wetstraat 34-36, 1040 Brussel

W www.mobiliteitsraad.be - T +32 2 209 01 11 - E info@mobiliteitsraad.be

W www.serv.be - T +32 2 209 01 11 - E info@serv.be

Adviesvraag	Wijziging decreet complexe projecten
Adviesvrager	Zuhail Demir - Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme
Ontvangst adviesvraag	17 november 2023
Goedkeuring raad	30 november 2023
Samenwerking met	SERV die het goedgekeurde op 4 december 2023
Contactpersoon	Nico Milo nmilo@serv.be

Mevrouw Zuhail DEMIR

Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Koning Albert II-Laan 7

B-1210 Sint-Joost-ten-Node

Advies wijziging decreet complexe projecten

Mevrouw de minister

U vroeg de MORA en de SERV om advies over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges en het decreet van 25 april 2014 betreffende complexe projecten, wat betreft het optimaliseren van de regelgeving inzake complexe projecten. De raden beslisten om een gezamenlijk advies te formuleren

Zowel de MORA als de SERV volgen de problematiek van de complexe projecten al geruime tijd van nabij op, onder meer vanuit de bekommernis om grote infrastructuurprojecten beter en daardoor ook sneller te kunnen realiseren. Sinds de inwerkingtreding van het decreet op de complexe projecten in 2015, is echter nog geen van de aangeduide complexe projecten effectief vergund. Het decreet leidde nog niet tot de verhoopte versnelling.

Desalniettemin blijven de raden de principes en de doelstellingen van het decreet op de complexe projecten – zoals de trechtering van opties, de geïntegreerde aanpak en de aandacht voor draagvlak en participatie – ondersteunen. Tegelijk zijn wel doortastende maatregelen nodig om de proceskwaliteit en de doorlooptijd van complexe projecten te verbeteren.

Met voorliggend voorontwerp van decreet worden een aantal ingrepen doorgevoerd aan de procedure van de complexe projecten, met als doel deze te optimaliseren en projecten sneller te kunnen realiseren. Zo wordt onder meer:

- het voorkeursbesluit als ‘point of no return’ sterker benadrukt;
- bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen een voorrangprocedure voor beroepen tegen een voorkeursbesluit ingevoerd;
- de tussenstap van de kennisgeving van het voorontwerp van voorkeursbesluit aan de Vlaamse regering geëlimineerd;
- de detailleringsgraad van de MER en de passende beoordeling op strategisch niveau verduidelijkt en afgestemd op de inhoud en het detailleringsniveau van het voorkeursbesluit;
- gezorgd voor een afstemming met het Gemeentewegendecreet;

Hiermee worden enkele goede en duidelijke stappen gezet om de procedure van de complexe projecten efficiënter te maken, de doorlooptijd te verkorten en de rechtszekerheid te verbeteren.

De raden hebben wel nog **bedenkingen bij een aantal van de voorgestelde maatregelen.**

Dat voortaan voorontwerpen van voorkeursbesluit niet meer ter kennis moeten worden gebracht van de Vlaamse Regering, en daardoor tijdswinst kan worden geboekt, is op zich een goede zaak. De raden vragen wel om in gemeenten op wiens grondgebied een complex project wordt gerealiseerd, het college formeel om advies te blijven vragen. Dit kan parallel aan het openbaar onderzoek.

De voorrangprocedure voor complexe projecten bij de Raad voor Vergoedingbetwistingen mag er niet toe leiden dat beroepen tegen andere projecten daardoor vertraging oplopen.

Het voorontwerp van decreet bepaalt dat plannen en/of onderzoeken digitaal of analoog ter inzage moeten worden gelegd. Omwille van de eenvormigheid stelt de raad voor om dezelfde formulering als in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening te gebruiken, namelijk dat de documenten ter inzage moeten worden gelegd. In de praktijk kan dit dus zowel digitaal als analoog.

Artikel 17 van het voorontwerp van decreet zet een onduidelijkheid recht over hoe om te gaan met een projectbesluit waar de lokale wetgeving aangepast wordt (de verwijzing in het decreet complexe projecten naar het vroegere Gemeentedecreet en de regelgeving inzake buurtwegen wordt vervangen door de verwijzing naar het Gemeentewegendecreet en het decreet betreffende de omgevingsvergunning). De raden gaan akkoord met de voorgestelde aanpassing en sluiten zich aan bij het uitgangspunt van het decreet complexe projecten dat de besluitvorming uniform bij één bevoegdheidsniveau wordt gehouden, maar dringen erop aan om daarbij artikel 6, §5 van het decreet complexe projecten ten volle te respecteren.

Dat artikel stelt dat bij een complex project waarbij voor verschillende projectonderdelen twee of meer overheden bevoegd zijn, de bevoegde overheid voor vaststelling van het projectbesluit, in onderling overleg moet worden aangeduid, en dat hieraan afspraken en voorwaarden kunnen worden gekoppeld. Dat is het geval wanneer het project de wijziging van een gemeenteweg omvat waarover anders de gemeenteraad een uitspraak zou moeten doen. Het decreet voorziet dus de mogelijkheid dat een betrokken overheid, in dit geval een gemeente, een andere overheid als bevoegde overheid pas aanwijst als

bepaalde bezorgdheden meegenomen worden en voorwaarden worden vervuld of afspraken worden gemaakt.

De raden vragen de minister om in eerste orde zo spoedig mogelijk werk te maken van de voorgestelde maatregelen, rekening houdend met de genoemde bedenkingen.

Voorts beklemtonen de MORA en de SERV uitdrukkelijk dat het voorontwerp van decreet moet beschouwd worden als een eerste stap en dat een verdere optimalisatie van het proces van de complexe projecten en van de omgevingsfactoren, absoluut aangewezen is.

Hiervoor verwijzen zij naar het gezamenlijk evaluatieadvies van de MORA, de SERV en de SALV van 17 februari 2023¹, waarin de raden, naast een uitgebreide evaluatie van het instrument van de complexe projecten, ook voorstellen formuleren om de kwaliteit en de efficiëntie van het proces te verbeteren. Dat advies gaat in op diverse procesmatige verbetermogelijkheden waaronder:

- zorgen voor een gedragen startbeslissing via de mogelijkheid van reflectie door de relevante adviesraden in de verkenningsfase;
- grondiger motiveren van nut en noodzaak van complexe projecten;
- vroegtijdig inschatten van de ruimtelijke en de sociaal economische impact in overleg met de betrokken actoren;
- faciliteren van joint fact finding;
- sneller afwegen van de alternatieven;
- zorgen voor continuïteit in de (politieke) besluitvorming;
- garanderen van financieringszekerheid via gedragen investeringsagenda's;
- complexe projecten maximaal afstemmen met andere ruimtelijke processen die in de omgeving lopende zijn.

¹ Advies MORA, SERV en SALV 'Naar een betere en snellere realisatie van complexe infrastructuurprojecten' <https://www.serv.be/node/15640>

De MORA en de SERV zijn ervan overtuigd dat via een stapsgewijze optimalisering van het proces, de procedures en de omgevingsfactoren, de kwaliteit van de complexe infrastructuurprojecten zal verbeteren en in het verlengde daarvan de projecten ook sneller gerealiseerd kunnen worden.

Hoogachtend

Tim Buyse
algemeen secretaris

Sas van Rouveroj
voorzitter

Pieter Kerremans
administrateur-generaal SERV

Caroline Copers
voorzitter SERV